

Uchwała Nr XXV/302/2021

Rady Powiatu w Zamościu

z dnia 22 grudnia 2021 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu terapeutycznego i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Zamojskim na lata 2022-2025

Na podstawie art.12 pkt11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz.920 z późn. zm.) art. 6 ust.3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249). Rada Powiatu w Zamościu uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Powiatowy program terapeutyczny i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Zamojskim na lata 2022-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Zamościu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Rusztyn

**POWIATOWY PROGRAM TERAPEUTYCZNY
I POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ
DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ
W RODZINIE W POWIECIE ZAMOJSKIM NA LATA
2022– 2025**

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	3
II. Założenia ogólne	4
III. Miejsce i czas realizacji Programu.....	5
IV. Adresaci Programu	5
V. Realizatorzy i partnerzy Programu	5
VI. Cele Programu	6
VII. Monitoring i ewaluacja.....	9
VIII. Źródła finansowania.....	9
IX. Oczekiwane efekty realizacji	10
X. Sprawozdawczość Programu	10

Wstęp

Zjawisko przemocy jest problemem społecznym występującym masowo i nasilającym się we wszystkich klasach społeczno- ekonomicznych. Przemoc może być traktowana zarówno jako przyczyna, jak też i konsekwencja dysfunkcji rodzinnych. Osobami doświadczającymi przemocy są najczęściej kobiety, dzieci oraz osoby starsze, z założenia będące słabszą stroną relacji społecznych. Diagnoza zjawiska przemocy rodzi dużo trudności diagnostycznych, ze względu na niechęć do ujawniania jej, zarówno przez osoby doświadczające, jak też i stosujące przemoc. Skuteczność pomocy jest silnie związana z diagnozą problemu, rodzajem oddziaływań, ich kompleksowością i wielkowymiarowością oraz indywidualnym dostosowaniem do klienta i jego sytuacji.

Opracowanie i realizacja *Programu* jest założeniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025. Program terapeutyczny i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, został opracowany celem zapewnienia specjalistycznego wsparcia osobom: uwikłanym lub zagrożonym przemocą w rodzinie oraz świadkom przemocy.

Program jest rozszerzeniem oraz uzupełnieniem działań prowadzonych w trybie stałym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepreszynie. Wskazuje on na konieczność podjęcia działań, których celem będzie zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268);
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021r. poz. 534 z późn.zm.);

7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. 2011 Nr 50, poz. 259).

Program skorelowany jest z następującymi Programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.
2. Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022-2025.
3. Powiatowym programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2022- 2025.

II. Założenia ogólne

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie miało bezpośredni wpływ na zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie zamojskim. Zadanie zostanie osiągnięte poprzez realizację następujących założeń:

1. Zwiększenie dostępności i możliwości działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijania diagnozy i edukacji społecznej.
2. Zwiększenie poziomu wsparcia i ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie – w tym, kobiet, mężczyzn, osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych – poprzez psychoedukację oraz działania wspierające (grupy wsparcia o charakterze terapeutycznym, konsultacje psychologiczne, wsparcie terapeutyczne nagłe i o charakterze przedłużonym, edukacja z zakresu przeciwdziałania przemocy).
3. Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Realizacja powyższych założeń doprowadzi do zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy, podniesienia kompetencji w zakresie radzenia sobie z nią i jej przeciwdziałaniu. Pozwoli na budowanie prawidłowych postaw i wzmacnianie kompetencji i poczucia skuteczności u osób wychodzących z relacji przemocowych.

III. Miejsce i czas realizacji Programu

Program realizowany będzie w okresie 2022– 2025. Działania podejmowane będą w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie oraz na terenie powiatu, zgodnie z aktualnymi potrzebami mieszkańców.

IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do osób doznających przemocy, zagrożonych przemocą w rodzinie oraz świadków przemocy w rodzinie – mieszkających na terenie powiatu zamojskiego, a w szczególności:

- osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- osób dorosłych i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- służb i instytucji działających na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Realizatorzy i partnerzy Programu

Program będzie realizowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie, przy współpracy z lokalnymi służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie. Działania podejmowane na podstawie programu będą obejmowały specjalistyczną pomocą i wsparciem osoby doznające przemocy w rodzinie, zagrożone przemocą jak również będące jej świadkami. Poprzez bezpośrednią oraz pośrednią współpracę, do programu zostaną włączone następujące służby i instytucje oraz organizacje:

- ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu zamojskiego,
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna,
- szkoły i przedszkola,
- prokuratura,
- sądy (w tym: kuratorzy zawodowi i społeczni),
- policja i inne służby mundurowe,
- placówki służby zdrowia,

- społeczność lokalna,
- organizacje pozarządowe.

VI. Cele Programu

Cel główny:

Zapobieganie i ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie profesjonalnej i skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy, świadkom przemocy oraz osobom zagrożonym zjawiskiem przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza profilaktyczna i środowiskowa problemu przemocy.

Zadania:

- gromadzenie przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie danych statystycznych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w tym rodzaju oferowanego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, zagrożonych przemocą w rodzinie, jak i będących świadkami przemocy w rodzinie na terenie powiatu zamojskiego, przy współpracy z instytucjami,
- coroczny raport na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym w zakresie rodzaju podejmowanych działań specjalistycznych: profilaktycznych, edukacyjnych (w tym psychologiczno-terapeutycznych), pomocowych i wspierających oraz liczby osób, które skorzystały z oferowanej pomocy, zawarty w corocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźnik:

- liczba sporządzonych diagnoz.

2. Realizacja działań z zakresu psychoprofilaktyki i psychoedukacji na rzecz osób zagrożonych wystąpieniem zjawiska przemocy.

Zadania:

- prowadzenie strony internetowej i Facebooka Ośrodka Interwencji Kryzysowej, popularyzujących działania podejmowane przez ośrodek oraz wskazujących na możliwości uzyskania pomocy i wsparcia,

POWIATOWY PROGRAM TERAPEUTYCZNY I POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE W POWIECIE ZAMOJSKIM NA LATA 2022–2025

- udostępnianie materiałów promocyjnych – ulotek, plakatów, wskazujących możliwości i formy uzyskania specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych przemocą, doświadczającym pomocy i będących jej świadkami,
- realizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz zagrożonych przemocą,
- realizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz budowaniu zasobów pozwalających na radzenie sobie z przemocą,
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i rodzinnej.

Wskaźniki:

- liczba wyświetleń strony internetowej oraz postów na Facebooku,
- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba przekazanych materiałów promocyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działalności ośrodka i innych instytucji wspierających osoby zagrożone przemocą w rodzinie i doświadczające jej,
- liczba szkoleń/spotkań edukacyjnych związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach/spotkaniach edukacyjnych związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z przemocą w rodzinie,
- ilość grup wsparcia dla osób zagrożonych przemocą lub jej doświadczających,
- ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia dla osób zagrożonych przemocą lub jej doświadczających,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, będących świadkami oraz zagrożonych przemocą w rodzinie.

Zadania:

- działania interwencyjne wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie, w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz na terenie powiatu,
- zapewnienie miejsc całodobowych w hostelu interwencyjnym dla osób w sytuacji kryzysowej, doświadczających przemocy w rodzinie,
- wsparcie prawne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą a także świadków przemocy – w formie konsultacji prawnych podczas dyżurów radcy prawnego,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego oraz udzielanie wsparcia w ramach interwencji kryzysowej w godzinach pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie,
- prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych wzmacniających umiejętności rodzicielskie i wychowawcze, zwiększających kompetencje rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą,
- prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy, z terenu powiatu zamojskiego,
- prowadzenie i zwiększanie zakresu działania telefonu zaufania.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z porad prawnych,
- liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodku interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba osób korzystających z porad psychologicznych w ramach interwencji kryzysowej,
- liczba grup wsparcia,
- liczba osób korzystających z grupy wsparcia,
- liczba przeprowadzonych rozmów telefonicznych mających na celu udzielenie wsparcia.

4. Zwiększenie poziomu kompetencji pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie oraz pracowników instytucji współpracujących.

Zadania:

- Nawiązywanie współpracy między Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej a instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą,
- Udział pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w szkoleniach i superwizjach pracy własnej, w celu zwiększania kompetencji i umiejętności skutecznej pomocy,
- Udział pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w grupach roboczych dotyczących pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz zagrożonymi ich wystąpieniem.

Wskaźniki:

- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- Ilość odbytych szkoleń i warsztatów w tematyce przemocy w rodzinie,
- Ilość odbytych grup roboczych dotyczących tematyki przemocy w rodzinie.

VI. Monitoring i ewaluacja

Monitoring Programu odbywał się będzie na podstawie sprawozdań z realizacji, przekazywanych corocznie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, w wyznaczonych w tym celu terminach. Program podlegał będzie ewaluacji, poprzez zbieranie danych z monitoringu. Dzięki takim działaniom oceniona zostanie jego skuteczność i trafność, wprowadzone zostaną zmiany służące jego wyższej efektywności w kolejnych edycjach programu.

VII. Źródła finansowania

Program finansowany będzie ze środków budżetu państwa.

VIII. Oczekiwane efekty realizacji

- Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, zagrożonym wystąpieniem przemocy oraz świadkom przemocy w rodzinie,
- Wzrost umiejętności rozpoznawania sytuacji przemocowych,
- Wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- Wzrost wiedzy na temat działania instytucji pomocowych na rzecz osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą,
- Zwiększenie wrażliwości społecznej na problematykę przemocy w rodzinie,
- Wzrost kompetencji specjalistów pracujących w dziedzinie przemocy,
- Wzrost świadomości na temat możliwych form wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie,
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa i akceptacji u osób doznających przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą w rodzinie poprzez specjalistyczne wsparcie,
- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach (spadek liczby osób uwikłanych w przemoc) z terenu powiatu zamojskiego poprzez profilaktykę i specjalistyczne wsparcie,
- Podwyższenie jakości usług świadczonych przez osoby pracujące bezpośrednio i pośrednio z osobami doświadczającymi lub zagrożonymi przemocą a także świadkami przemocy.

IX. Sprawozdawczość Programu

Informacje o realizacji Programu zostaną przedstawiane Radzie Powiatu w Zamościu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.